

a szabadság ügye, a magyar ügy mellé állt. Érdemes itt azt is elmondani, hogy *Gábor Áron* az örménymagyar *Zakariás Antal* hámorában öntötte rézágyúit.

Itt és most nem a közismert vértanúkra emlékezünk, hanem kevésbé ismert hősökre, így a szabadságharc első vértanújára, *Novák Tivadarra*, aki egyetlen fia volt Novák Mártonnak, Szamosújvár híres főbírájának és országgyűlési követének.

Egy este a vendéglőben olasz tisztársait igyekezett a szabadságharc ügye mellé állítani, a pincér kihallgatta és megértette a beszélgetést, másnap pedig feljelentette a huszár főhadnagyot Windischgrätznek. Az olasz tisztek, hogy megmentésék, azt tanácsolták neki, tagadjon, vagy mondja, hogy részeg volt. "*Hazudni nem akarok, ittás pedig nem voltam*" - válaszolta. 1849 március 14-én agyonlőtték!

Emlékezzünk még a Szentpéteri családra is! *Szentpéteri Ferenc* honvédhadnagy Piskinélt halt hősi halált 1849 február 9-én. Testvére *Imre* honvédszázados, aki Kolozsváron született éppen 158 évvel ezelőtt, 1849 március 11-én adta életét a szabadságért a nagyszebeni csatában. Miklós - ugyancsak honvédszázados - az egyik csatában kapott életveszélyes sebet, és Désen hunyt el 1849 április 29-én. Mikor a három hónap alatt három fiát elvesztett Édesapának segélyt akartak adni, Ő így háritotta azt el: - "*Vagyonomat három fiam képezte. Örvendek, hogy mind a hármat a haza számára nevelhettem és büszkít a tudat, hogy mind a három vérét a hazáért ontotta. Segélyt nem kérek anyagi bajokkal küzdő hazámtól. Nincs ugyan sok vagyonom, de nem szegény az, kit Isten ilyen hazaszerető fiakkal áldott meg.*"

Az apa megható szavaihoz Szongott Kristóf csak ennyit tesz hozzá: "Ilyen minden örmény. Így szeretne minden örmény a magyar hazát. Így cselekedett minden örmény helység 1848-49-ben és lángoló hazaszeretetének adta soha el nem évülő legfényesebb jeleit a 'nagy idők' alatt az örmény helységek metropolisza: Szamosújvár, mely város önérzettel elmondhatja a 'Fóti dal' halhatatlan költőjével, Vörösmarty Mihálllyal:

Vér, veríték, vagy halál az,
Mit kíván (a haza)
Áldozatként rakjuk azt le
Zsámolyán,
Hogy mondhassuk csend s viharban:
Szent hazánk!
Mégfizettük mind, mivel csak
Tartozánk."

(Elhangzott Kolozsváron, március 11-én,
a Március idusát idéző ünnepségen.)

Dávid Csaba

A Szózat igaza

El kell mesélnem valamit, mert az EÖGYKE lapjának, a Füzeteknek mottója Vörösmarty-idézet a címoldalon.

Az emlékmű lábánál felhalmozódtak a koszorúk és csokrok: a kerületben működő minden párt és számos polgári szervezet virágai. Végezetül illendően álltunk és énekeltük: "...*Hazádnak rendületlenül légy híve, ó, magyar!*"

S akkor középén, ahol tíz méteres körben, a Honvéd-emlékmű körül szabad volt a tér, megjelent egy kb. 70 és egy nála magasabb, mondjuk 90 centiméteres gyermek. Szándékosan nem a becsülhető kort, hanem a termetet írom, hiszen a magasra nőtt fiatal és idősebb felnőttek között, a szabad tér közepén, a Szózat hangjai alatt ez a két kicsi bóklászott. Tétován, aztán felbátorodva. Az idősebb kezében pálcára kötött piros-fehér-zöld, bizonyosan szülei mondták, hogy "*menj, tűzd oda!*"

Végülis, mintha mi mindannyian, polgármesterestül, képviselőstül, hangszórostul csak azért gyűltünk

volna oda széles körben, hogy a két emberkét nézzük.

Kicsik voltak, kénytelenül felnéztek ránk, náluk egy méterrel magasabbakra, hallgatták a zenét, a kis tömeg békés énekét. *“Bölcsőd ez s majdan sírod is...”* Végül a legényke megtalálta a helyet, s földbe tűzte piros-fehér-zöldjét. A csecsemőkorból alig kijött leányka pedig kíváncsian bámulta a hangszórót s az éneklőket.

Ez március 15-én, reggel tíz órakor esett meg, amikor is a Budavári Örmény Kisebbségi Önkormányzat sokakkal együtt a Budavári Polgármesteri Hivatal sokéves hagyománya szerint koszorúzott a várbeli Dísz-téren.

Hát én ebben a Szózatban tudok bízni, a gyermekekében. S ezt a képet dédelgettem magamban egész nap.

Baróti László-Sándor

“Miért kerestek az élő a halottak között?” Húsvéti elmélkedés

Húsvét hajnalán egy kiáltás eloszlatta a sötétséget: *Krisztus, az emberek világossága feltámadott!* Az új teremtés hajnalán - párhuzam a teremtéstörténetből - a világosság véget vetett az éjszakának. Az öröm fényei csilloghatnak azok szemében, akik meghallották Krisztus feltámadásának örömhírét. Húsvét éjszakáján ez az öröm gyűjti össze az ünneplő emberiséget, melyet a Szentírásból hallottunk meg: *“Krisztus feltámadt a halálból elsőként a halottak közül”* (I Kor 15. 20).

A húsvéti hit azonban nem csak ennyiből áll, mi hisszük, hogy Krisztus feltámadásának öröme életünket akarja átalakítani és szebbé, jobbá tenni. Mi, megkereszteltek azt is hisszük, hogy a keresztségben részesültünk Krisztus halálában, és az ő feltámadásában is fogunk részesülni. Mégis érezzük, hogy valami lényünkben ellenáll a feltámadásnak, s az asszonyokkal együtt keressük *“az élő a holtak között”*.

Húsvét ünnepén ezért próbáljuk meg elhengeríteni azt a követ a sír torkolatából, mely nem enged bennünket onnan kijönni, hogy megláthassuk a Feltámadt Krisztust. Jézus sírja üres már, de az asszonyok továbbra is ott keresik a holttestet. Mi is ugyanígy teszünk, amikor a mediatizált balesetek és halálesetek által engedünk a csüggedésnek és a reménytelenségnek, olyannyira hogy a jó hírekre nem is tudunk figyelni.

Modern életünk egyik letagadhatatlan jelensége: úgy igyekszünk előbbre jutni, hogy másokat beárnyékolunk. Társadalmi szinten az egyik nép vagy közösség úgy próbál érvényesülni, hogy a másiktól elszenvedett sérelmeit lobogtatja. Egyéni életünkben is hajlamosak vagyunk kiragadni az elszenvedett sebeket.

Egy Japánból hazajött jezsuita atya állapította meg: a nyugati kereszténység túlságosan koncentrált Krisztus szenvedésére, s szinte elhallgatja feltámadását. E meglátás igazáról meggyőződhetünk, ha számba vesszük szakrális képeinket, alkotásainkat, melyek zömében utalnak a szenvedésre és a halálra, s csak kisebb arányban a feltámadásra vagy a mennybemenetelre. Gyakran a kereszténység is abba a kísértésbe esik, mint a média vagy a modern művészetek, melyek Jézus életének bemutatása során elidőznek a szenvedés és a halál bemutatásánál, s feltámadását szinte elikkasztják. Sok keresztény, aki nagybajtban ott van a keresztút végzésénél, hiányzik a feltámadás megünneplésekor.

Népek kulturái és szokásai különbözhetnek. Minden kultúra és minden személy sajátosságainak megfelelően szólítja meg Istent és fejezi ki vallásosságát. Az egyes kultúrák sajátosságai ezért értékelendők. A veszély abban állna, ha a kereszténységet, annak lényegét próbálnók azonosítani, mondjuk a nyugati kultúra vagy művészetek egyik-másik kifejezési stílusával vagy irányzatával. Ebben az esetben öntudatlanul vagy teljesen jó szándékkal meghamisítanók a kereszténység legfőbb üzenetét, és a feltámadt Krisztus helyett saját fájdalmas énünk súlyos köve nehezede halálosan kesergő sírunkra, mely megakadályozna bennünket, hogy a feltámadás-öröm isteni üzenetének birtokába eljussunk.